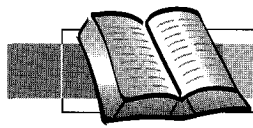

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Licht van de hemel

*... en hem omscheen snellijk
een licht van de hemel.*

Hand. 9:3b

Het is een overbekende geschiedenis, die ons hier beschreven wordt. De bekering van Saulus van Tarsen grijpt diep in in het leven van deze eigengerechtigde man. Het betekent voor hem een totale levensverandering, een levensvernieuwing, een opwekking uit de dood.

Maar daarmee is dan ook het wezenlijke van de wedergeboorte getekend. *"Het is een gans bovennatuurlijke, een zeer krachtige en tegelijk zeer zoete, wonderbare, verborgene en onuitsprekelijke werking, in haar kracht niet minder noch geringer dan de schepping of de opwekking der doden"*, zo omschrijven de Dordtse Leerregels het.

Dit van dood levend maken, is dan ook werk van God Zelf door Zijn Heilige Geest. Immers, er moet ook heel wat veranderd worden, ja eigenlijk alles. *"Wij allen derven de heerlijkheid Gods"*, zo zegt Paulus zelf. En daarmee wordt niet bedoeld, dat we de heerlijkheid van het paradijs moeten missen. Uiteraard ook, maar wat is in wezen de heerlijkheid van het paradijs anders, dan de tegenwoordigheid Gods in Zijn gunst en liefde. Dat zal immers ook, als de Heere ons met Zijn genade bedeeft, straks de heerlijkheid uitmaken.

Zo ging Saulus over deze aarde, menende Gode een dienst te doen in de vervolging van de gemeente Gods. Hij meende in het licht te wandelen, terwijl het nog een donke-

re nacht voor hem was. Heel goed was hij in en bij Gods woord opgevoed en hij droeg het teken des verbonds in het vlees. Maar eigenlijk begreep hij niets van het werk der genade.

Natuurlijk behoeft het in de openbaring en levensstijl niet zo bruut openbaar te komen in het vervolgen der kerk als in zijn eertijds, maar in wezen wandelen we allen in deze duisternis. We derven de gunstrijke tegenwoordigheid Gods door eigen schuld. Wij hebben de hemel gesloten en kunnen noch willen deze openen. Dat is het verschrikkelijke van onze doodstaat. Dodelijk onmachtig en goddeloos onwillig. Maar wat in Saulus' leven openbaar gekomen is op de weg naar Damaskus vindt de oorzaak in de eeuwige bewogenheid in Zichzelf van God, Die Zijn gedachten des vredes op aarde openbaarde. Dat is uitgewerkt in de komst van Zijn Zoon, opdat er weer een weg naar de hemel geopend kon worden. Het gehele heilswerk, waarvan Gods Woord de openbaring is, betekent eigenlijk weer de mogelijkheid van herstel in de gemeenschap met God.

Christus noemt Zichzelf het Licht; Hij is gekomen tot het Zijne, maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. Dat is het ingrijpende ook vandaag. Wij leven onder het woord en dragen het teken des verbonds op ons voorhoofd, maar verstaan van

nature niet het werk der genade. Wij kunnen zelfs roemen over hetgeen gebeurd is op hemelvaartsdag en dat de hemel weer geopend is, maar dan komt het wel aan op de persoonlijke toepassing. Christus heeft de hemel niet geopend voor de gehele wereld, maar voor degenen die Hem gegeven zijn.

Wat ons hier getekend wordt is in feite hetgeen Paulus ons zelf weergeeft: mij is barmhartigheid geschied. Die met Saulus waren, zagen wel het licht en werden zeer bevreesd, maar de stem Desgenen, Die tot hem sprak, hoorden zij niet (Hand. 22:9). Het komt aan op die persoonlijke bearbeiding door Gods Geest. Dan gaat het niet zozeer om de uiterlijke tekenen, zoals hier in de natuur, maar om het werk des Geestes in ons leven. Het persoonlijk spreken Gods, waardoor we nedergeveld worden en gaan vragen: Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal. Elke bekering, zo zegt men, is geen Saulus-bekering. Uiteraard is het altijd persoonlijk, want elke bekering is ook geen Timotheüs-bekering. Maar de vruchten openbaren zich in het kennismaken, (altijd in een weg van onmogelijkheid en

Inhoud	
Meditatie: Licht van de hemel . . .	1
Bijbelstudies:	
De muur voltooid (2)	2
Onverschillig	3
Als grenzen vervagen (3)	5
Mededeling Curatorium	5
Boekennieuws	6
Kerknieuws	7
Berichten	9
Predikbeurten	10

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
F. Bolstraat 12, 2981 CC Ridderkerk
tel. 0180-425915.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.

Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:
Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-,
Zeepost:
Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten
€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

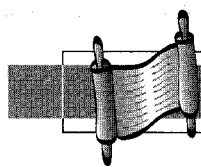
De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

afsnijding van Hem, Die door de
Vader daartoe gezonden is om de
weg tot de heerlijkheid Gods weer te
openen. Daarom komt ook altijd de
nodiging des heils nog tot ons van

die Opperste Wijsheid: Wie is
slecht?

Hij kere zich herwaarts!

wijlen ds. P. Honkoop jr.

Bijbelstudies

De muur voltooid

Nehemia 6

(2)

Het duivelse van de verzoeking

Sanballat en Gesem verzochten Nehemia dus met hen te komen vergaderen in het dal Ono. Opmerkelijk is, dat zij dit verzoek tot viermaal toe herhaalden. "Zij zonden nu wel viermaal tot mij, op dezelfde wijze." (vers 4). U ziet ook hier weer, dat de duivel het niet zomaar opgeeft. Toen het tot viermaal toe herhaalde verzoek niets uitwerkte, probeerden de vijanden bij de vijfde maal Nehemia angst aan te jagen. Sanballat stuurde zijn jongen met een *open brief* naar Nehemia. De inhoud van de brief luidde als volgt: "Gij en de Joden denkt te rebelleren, daarom bouwt gij de muur, en gij zult hun ten koning zijn; naar dat deze zaken zijn. Dat gij ook profeten hebt besteld, om van u te Jeruzalem uit te roepen, zeggende: Hij is koning in Juda. Nu zal het van de koning gehoord worden, naar dat deze zaken zijn; kom dan nu, en laat ons te zamen raadslaan." (vers 6 en 7). Zij stelden dus in hun brief, dat het gerucht rondging, dat Nehemia in opstand wilde komen en zich zelf tot koning wilde laten uitroepen. Als de Perzische koning dat gerucht bereiken zou, dan zou het er voor Nehemia niet best uitzien. Daarom verzochten zij hem nu voor de vijfde maal tot hen te komen om met hen te spreken, zodat zij met elkaar tot een oplossing zouden komen. U voelt het duivelse van deze verzoeking. Het is niet voor niets, dat zij dit schreven in een open brief, die ieder lezen kon. Zo werd immers het gerucht, waarover zij schreven, juist bevorderd. Een mens is nu eenmaal gevoelig voor hetgeen over hem gezegd wordt. Laten we toch voor-

zichtig zijn met geruchten. Laten we anderen niet lichtelijk en overhoord oordelen en het kwaad gerucht over anderen bevorderen, door kwade geruchten over hen te helpen verspreiden. Daarbij hielden Sanballat en Gesem de schijn op, dat zij het beste met Nehemia voor hadden. Is dat ook niet altijd weer de tactiek van satan? Hij wekt de schijn, dat hij het beste met ons voorheeft, maar hij zoekt nooit anders dan onze ondergang. Als hij de zonde zo aanlokkelijk voorstelt, als hij ons probeert te brengen op plaatsen vol verleiding, dan heeft hij niet anders op het oog dan ons eeuwig verderf.

Nehemia onderkende satans listen

Voor Nehemia was het nu bij de vijfde keer genoeg. Hij begreep, dat de vijanden hem en de zijnen vreesachtig wilden maken met de bedoeling, dat het werk aan de muur zou stagneren (vers 9). Daarom zei hij tot de boodschapper van Sanballat: "Er is van al zulke zaken als gij zegt, niets geschied; maar gij versiert ze uit uw hart." (vers 8). Nehemia doorzag het duivelse van de verleiding, hij onderkende de list van satan. Niet voor niets schrijft Jakobus: "Wederstaat de duivel, en hij zal van u vlieden." (Jak. 4:7). Het wederstaan van de duivel is heel wat anders dan naar hem luisteren en ons laten boeien door zijn voorstellen. Dat deed Eva in het Paradijs. En ook ons hart staat wijd open voor de voorstellen van satan. Satan zou zoveel vat op ons niet hebben als we ons eigen boze hart niet hadden. Maar Nehemia mocht hem weerstaan. Om satan te weerstaan moeten we zijn listen doorzien. Daar is licht van boven voor nodig. Maar ook

geestelijke ervaring, waardoor zijn listen ons niet onbekend gebleven zijn. En vooral is daarvoor *gebed* nodig. Want denk niet dat Nehemia in eigen kracht de verzoeking kon weerstaan. Nee, we ontmoeten hem hier als een biddend mens.

Nehemia's gebed

We horen hem bidden in het negende vers: "Nu dan, sterk mijn handen." Zo maar een kort gebed van Nehemia. We zouden het een schietgebedje kunnen noemen, en dan bedoel ik dat niet oneerbiedig. Zo maar een schreeuw naar boven door alle arbeid en aanvechtingen heen. Dat was nu echt Nehemia. Dat typeerde hem. Hij was een man met een biddend en afhankelijk leven. Dwars door alles heen mocht hij steeds weer zijn hart en oog opheffen naar omhoog. Zoals eenmaal Daniël mocht doen, toen hij driemaal daags met open vensters bad in de richting van Jeruzalem. Ik twijfel er niet aan, dat ook Nehemia zo zijn vaste gebedstijden gehad heeft. Laat het ons tot voorbeeld zijn, We leven in zo'n jachtige en chaotische tijd. We kunnen zo in beslag genomen worden door al de beslommeringen van het aardse leven. Maar is er nog tijd om te bidden? Weten we nog van vaste gebedstijden in ons leven, waarop we ons afzonderen om de Heere te zoeken?

Maar tussen die vaste gebedstijden door was in het hart van Nehemia nog menigmaal een gebed tot God. Steeds weer vinden we in het boek van Nehemia die korte gebeden tot God. Weet u wat Nehemia's levensgeheim was? Wel, dat hij een biddend leven had. Daarom kon hij satan weerstaan. Hoe is uw leven? Ook na ontvangen genade kan het gebedsleven zo ontbreken. Maar let dan op Christus. Hij zocht keer op keer de eenzaamheid op om de gemeenschap met Zijn Vader te zoeken. Maar ook daarbuiten was Zijn hart een gebed tot God. Het kan niet anders, maar als we uit Hem bediend worden, dan zal ook ons leven een biddend leven worden. Als Gods kinderen ver van Hem vandaan leven, dan is hun gebedsleven ingezonken. Maar als ze dicht bij Hem leven, dan is er ook een opgewekt gebedsleven. Het nieuwe leven is een biddend leven. Het eerste wat de hemel zegt van Saulus van Tarsen nadat hij was neergeveld op de weg

naar Damaskus was: "Ziet, hij bidt." Vooral in het beginnende leven kan het gebedsleven zo teer zijn. Later kan het helaas weer zo anders worden, zo ingezonken. Maar weet u wat nu zo'n wonder is? Dat het gebed van Christus altijd doorgaat. De duivel is zo bang voor gevouwen handen. Het grootste wonder is echter, dat Christus zegt: "Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude." Die biddende Jezus staat voor Zijn vaak zo biddeloze volk in. Zijn bidden is de garantie van hun zaligheid. Als Hij ook maar een ogenblik met bidden ophield, was het verloren. Maar wanneer het leven van Christus in ons verheerlijkt wordt, dan wordt ook ons leven een biddend leven.

Hoor Nehemia dan bidden: "Gedenk, mijn God, aan Tobia en aan

Sanballat, naar deze zijn werken; en ook aan de profetes Noadja, en aan de andere profeten, die mij gezocht hebben vreesachtig te maken." (vers 14). In zijn gebed herinnerde Nehemia aan de verleidingen van Sanballat en Tobia. Het was zijn verzuchting tot God of hun verleidingen het werk aan de muur toch niet zouden afbreken. Maar het was ook zijn bede, dat zij niet zouden doorgaan met hun duivels werk en het was zijn verzuchting dat alle aanslagen geweerd zouden worden. Nehemia heeft gebeden om versterking van de werken des satans. Wat een zegen als er zo een biddend volk mag zijn, gebonden aan de troon der genade.

wordt vervolgd

Zeist,

ds J.J.van Eckeveld.

Onverschillig

Karikaturen, wat zijn dat? Volgens mijn woordenboek is er sprake van een karikatuur als men probeert 'door overdrijving of vergroting van enige der meest kenmerkende eigenschappen iets of iemand belachelijk te maken'. Dat is duidelijke taal. Eigenlijk doet men iets gemeens, wanneer men iets of iemand karikaturiseert. Immers, een karikatuur is er nooit *helemaal* naast, maar wel zóveel, dat zij toch tot een leugen wordt. Men neemt immers een kenmerkende eigenschap van iemand, iets waardoor iemand opvalt en zich kenmerkt – en men vergroot die eigenschap vervolgens buiten alle proporties uit. En daar heeft men dan de karikatuur. De betrokkene zal zich er niet in herkennen. Hij zal zeggen: 'Zo ben ik niet', of: 'Dat heb ik niet gezegd'. Maar het kwaad is al geschied. De karikatuur gaat een eigen leven leiden en men moet maar zien ervan los te komen.

De media staan bol van karikaturen. Soms in de vorm van spotprenten, maar meer nog in commentaren en vooral in wat men tegenwoordig 'columns' noemt: die kleine en veelal venijnige stukjes in dag- en weekbladen waarin men werkelijk

alles schijnt te mogen beweren. Zo las ik onlangs in zo'n fraai stukje dat de heer Balkenende van het CDA een gereformeerde professor is die Nederland wil herbouwen, het homo-huwelijk terugdraait, de wetgeving rondom euthanasie schrapt (was het maar waar!) en iedere moslim tot het protestantisme wil bekeren. Verder achtte de columnschrijver het nodig Balkenende een CDA-puber en een gereformeerde koorknaap te noemen. Al dit fraais stond te lezen in het gratis verstrekte krantje *Metro*, dat overigens dagelijks door duizenden mensen in de ochtendspits wordt gelezen. Nu is de heer Balkenende zeker niet de politicus van mijn voorkeur, maar zó mag het natuurlijk niet. Men zet daar een karikatuur neer – en het werkt, want velen geloven erin.

Nu gaat het mij echter niet om karikaturen in de politiek. Ook van de *prediking* kan men karikaturen maken. En dat is in feite nog veel kwalijker. Het is ook een heel oud verschijnsel. Achab beweerde van Micha, de zoon van Jimla, dat hij over hem niets goeds profeteerde, maar kwaad – en dat was een karikatuur. Men beweerde van Jeremia, dat zijn prediking neerkwam op

landverraad – een karikatuur. Van Paulus werd gezegd dat hij tegen het volk en de wet en de tempel ‘alle man overal leerde’: een lelijke karikatuur. En wat heeft men een karikaturen gemaakt van de prediking van de Heere Jezus Zelf! We behoeven ons er daarom niet over te verwonderen dat ook vandaag van de bevindelijk gereformeerde prediking karikaturen worden gemaakt. En – nogmaals – het subtiele van een karikatuur is dat men iets uit die prediking haalt wat inderdaad kenmerkend voor haar is, maar dat vervolgens zó uitvergroot dat niemand die deze prediking werkelijk liefheeft, zich er nog in herkent.

Voorbeelden? Waar zal ik beginnen en waar ophouden? Nog onlangs las ik in een bekend kerkelijk weekblad dat het voor de prediking binnen de Gereformeerde Gemeenten eigenlijk kenmerkend is dat men éerst moet weten een uitverkorene te zijn en dán pas de troost van Gods beloften kan ondervinden. Nu loop ik al zo’n halve eeuw binnen onze gemeenten rond, maar ik heb zo iets nog nooit vanaf een van onze kansels horen beweren. Inderdaad, de predestinatie is een kenmerkend stuk in onze prediking, maar dan niet zo dat men eerst van zijn verkiezing verzekerd dient te zijn, wil men iets van de troost van het Evangelie mogen verstaan. Een karikatuur dus! Er is nog een ander punt te noemen. Men hoort vandaag de dag nogal eens beweren dat onder ons zou worden geleerd dat het een mens die door Gods Geest van zonde en schuld wordt overtuigd, *onverschillig* zou moeten worden of God hem voor eeuwig verdoemen zal of in genade aan nemen. Nu zal ik niet zeggen dat zo iets nooit in de geschiedenis van het gereformeerd protestantisme door sommigen is geleerd. Maar wie beweert dat deze stelling de prediking binnen onze gemeenten zou kenmerken, maakt een karikatuur.

Wat leren wij dán? Wij leren dat een zondaar die zaligmakend door Gods Geest wordt bearbeid, een tijd in zijn leven leert kennen dat hij het *met God eens gaat worden*. En daarin hebben we toch de Schrift aan onze kant? Horen we de profeet Micha niet uitroepen: ‘Ik zal des

HEEREN gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd’? Het was toch de taal van de man naar Gods hart: ‘Ik heb gedaan, wat kwaad was in Uw oog: dies ben ik, HEER’, Uw gramschap dubbel waardig! ‘k Erken mijn schuld, die U tot straf bewoog; Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig’. En – om niet meer te noemen – de stervende moordenaar wist het heel goed: ‘Wij toch rechtvaardiglijk, want wij ontvangen straf, waardig hetgeen wij gedaan hebben...’. Dit is toch wel een van de meest kenmerkende dingen van het werk van Christus’ Geest. De ‘nabijkomende’ christen komt hier nooit. Gods oprechte kind echter wordt zondaar voor God. Ik zou nog een stap verder willen gaan: zou zo’n mens moeten kiezen tussen de verheerlijking van Gods deugden en zijn eigen behoud, dan zou hij toch kiezen voor de eer van God. Het is alleen de Geest van Christus Die ons daar brengen kan, want van nature zijn en blijven wij zoekers van eigen behoud en van eigen eer. Het is zo volkomen waar wat Comrie hierover schrijft in zijn verklaring van de Heidelbergse Catechismus (Zondag 5), dat zo’n mens gaat uitroepen: ‘O God, ik kan Uw toorn niet ontvlieden; alle moeite die ik daaraan besteed heb is ten enenmale tevergeefs en nutteloos. Ik val in de dood voor U. Mijn mond is zó gestopt, dat ik geen woord meer kan, noch zal uiten. Ik zal U billijken, al wierpt Gij mij op dit ogenblik in de hel. Als dit Uw lof het meeste kan versterken, dan onderwerp ik mij. Ik heb er niets tegen, zo de lof van Uw heerlijke deugden niet in mijn verlossing zoveel kan uitblinken als in mijn verdoemenis. Uw eer gaat mij meer ter harte dan mijn zaligheid...’. Comrie merkt hier nog bij op dat, als wij zover niet komen, wij dan nooit verootmoedigd zijn, maar dat de ‘zondige eigenliefde nog in haar volle heerschappij is’.

Dit alles is schriftuurlijk. Niemand zal ook in staat zijn onder woorden te brengen hoe zoet en hoe goed het is, zó onder de Heere te mogen buigen. Daar is niets vreselijks of afschuwelijks meer in. Vóór een mens daar komt, o ja, dan kunnen er zulke nameloze angsten in het hart

zijn, zulke banden van de dood en angsten van de hel. Maar wie het met God zo hartelijk en onvoorwaardelijk eens is geworden, die kan van de Heere geen kwaad meer denken en geen kwaad meer horen. Overigens moet een mens wel leren dat, hoeveel *zoetheid* er ook in dit buigen mag liggen, de *zaligheid* nog ergens anders ligt. Of, beter gezegd: in een Ander. Maar daarover gaat het nu niet. Het gaat er nu over of deze dingen wáár zijn en schriftuurlijk en dat men van deze dingen geen *karikatuur* mag maken door ons te verwijten dat wij leren dat het een mens *onverschillig* moet worden of hij zalig zal worden of niet. Wat dat is onder ons nooit geleerd. Comrie heeft dit gevaar heel goed gevoeld. Hij merkt immers in hetzelfde verband als waaruit wij zo-even citeerden op: ‘Gij bemerkt wel dat wij niet zeggen dat het gelijk is of wij zalig worden of niet en dat wij even gewillig de verdoemenis als de zaligheid kiezen. God beware ons voor zulk een stelling! Maar de zaak is: als één van tweeën de verootmoedigde ziel voorkomt, dat, zal zij zalig worden, zulks niet zal kunnen zijn als met ontluistering en verlooehening van enige van Gods wezenlijke deugden – en dat, als zij verdoemd wordt, dat dan alle Gods deugden meer in hun heerlijkheid, luister en glorie zullen uitblinken dan in haar zaligheid, dan gaat de verootmoedigde ziel Gods eer meer ter harte dan haar eigen behoudenis, zo die met de ere Gods zou strijden...’.

Comrie maakt deze opmerkingen naar aanleiding van de bekende vraag 12 uit de Heidelberger. Deze dingen zijn van levensbelang. Als dienaren des Woords moeten we hierin ook helder zijn, keer op keer. Teer en evenwichtig het verschil aanwijzen tussen het waar-schriftuurlijke enerzijds en de onbijbelse karikatuur anderzijds. En als gemeenteleden moeten we ons niet laten wijsmaken dat onder ons een karikatuur wordt gebracht van wat een wezenlijk element is in de schriftuurlijke verkondiging.

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken

Als grenzen vervagen

medische beslissingen rondom het levenseinde

(3) Medische macht en de bijbelse ethiek

'Het menselijk bestaan is intens kwetsbaar en de samenleving broos, juist waar onze moderne maatschappij met al haar luxe en gekoesterde zekerheden een gevoel van onaan-tastbaarheid heeft gebracht. Het gebrek aan eerbied voor leven én dood en de onverdraagzaamheid (...) confronteert ons met een gedachtegoed dat verbijstert. (...) In de manier waarop wij denken over anderen en in het omgaan met elkaar, komen de waarden tot uitdrukking waarvoor wij staan.' (Koningin Beatrix, kersttoespraak 2001)

De vorige keer zagen we dat een klein boekje een belangrijke bijdrage leverde aan het bevorderen van een nieuwe ethiek, om zodoende de vastgelopen medische macht uit de brand te helpen. Een ethiek zonder Gods Woord.

De huidige geneeskunde confronteert ook ons met dezelfde vraagstukken. En als we nu wél naar Gods Woord wensen te leven? Vele vragen komen dan ook op ons af. Techniek... een zegen of een dreiging? Moet alles wat kan? Mag alles wat kan? Is alleen zolang mogelijk doorgaan met behandelen bijbels verantwoord? Een behandeling staken, mag dat? Verlenging van het leven is toch verlenging van genadetijd? Een niet-reanimeerbeleid afspreken, mag dat? Wanneer is er sprake van medisch zinloos handelen? Moet een demente bejaarde die een longontsteking krijgt met antibiotica behandeld worden? Mag je medicijnen geven die ook levensverkortend kunnen werken? De vooruitgang van de medische mogelijkheden plaatst ons voor zeer moeilijke vragen!

Ik ben van mening dat anno 2002 óók een christenarts zich niet meer kan houden aan de klassieke medische grondwet om het menselijk leven te behouden, te sparen en te verlengen, waar en wanneer hij dat

kan. Sluit hij dan aan bij de gangbare trend? Zwicht hij dan voor de nieuwe ethiek? Nee! Want er dreigt nóg een gevaar. Door de vele mogelijkheden die de huidige geneeskunde biedt, dreigt het gevaar dat we invulling gaan geven aan waarden als maakbaarheid, beheersbaarheid, doelmatigheid en nuttigheid. Waarden van de moderne babelcultuur! De mens probeert immers buiten en zonder God een geordende wereld te bouwen. En voor wij het weten, worden óók wij beheerst door de autonome macht van wetenschap en techniek! Daarom kán ook een christenarts in de huidige tijd niet tot elke prijs levensverlenging beogen. Maar moet hij dan óók de woorden 'waar en wanneer hij dat kan' vervangen door 'waar en wanneer dat zinvol is'? Nee, dat hoeft niet en dat mag niet. Want wat is zinvol? Meestal wordt hier invulling aan gegeven met begrippen als nuttig, acceptabel, gelukkig, leefbaar en kwaliteit van leven. U voelt wel, we komen dan in het moeras van subjectivisme en willekeur terecht. Als we nu eens geen zin kunnen ontdekken in een

mensenleven, dan noemen we dit dus zinloos en nutteloos. Doorleven heeft dan ook geen zin meer. Er mag dan een punt achter het leven worden gezet. De nieuwe ethiek staat dan ook een *levensrelativerende geneeskunde* voor.

Haaks hierop staat de bijbelse ethiek, die een *levenseerbiedigende geneeskunde* voorstaat. De geneeskunde behoort gestempeld te zijn door de wetenschap dat wij leven buiten het paradijs. De oorspronkelijke luister van wereld en mens is teloor gegaan. Door de zondeval zijn ziekte en lijden in het leven van de mensheid gekomen. De fundamentele gebrokenheid en onvolkomenheid kunnen nooit meer door de mens worden opgeheven, maar alleen door God. 'Want Ik ben de HEERE, uw Heelmeester (Exodus 15:26)'. De waarden die de Bijbel aangeeft, zijn het betonen van barmhartigheid, het weldoen aan de zieken en zwakken, zelfopoffering en de beschermwaardigheid van het leven. Het centrale *motief* in de geneeskunde is de naastenliefde. En de *bron* is de liefde tot God. Het leven moeten we zien als een geschenk van God. Elk mens is uniek en per definitie waardevol. Óók het zwakke, geschonden en onluisterde leven heeft waarde en blijft menselijk leven, omdat het geschapen is naar het beeld van God. Dat we als mensen niet bij machte zijn om de kwaliteit van leven te beoor-

Mededeling curatorium

Theologische school Gereformeerde Gemeenten

Het Curatorium, in vergadering bijeen op maandag 27 mei tot en met woensdag 29 mei, kan tot zijn blijdschap mededelen, dat het vrijmoedigheid heeft gevonden om de volgende personen tot de opleiding van dienaars van het Goddelijke Woord toe te laten;

De heer J. van Belzen
Tarweakker 3
4341 MD Arnemuiden

De heer L. Terlouw
Ouvertureweg 20
2992 GD Barendrecht

De Heere wilde, ondanks al onze ambtelijke en kerkelijke zonden, nog aan de trouw van Zijn verbond gedenken. Hij achtervolgt de genomen beslissingen met Zijn onmisbare zegen. Het mocht in het toekomstige blijken dat het alles Zijn gunst en goedkeuring mag wegdragen. Opdat naar het eeuwige voornemen Gods, Zijn koninkrijk middellijk erdoor gebouwd en uitgebreid mag worden.

Namens het Curatorium,
ds. J.J. van Ekeveld, voorzitter
ds. J. W. Verweij, secretaris

delen, leert de Bijbel ons met de gelijkenis van Lazarus en de rijke man. Menselijkerwijs gesproken had de rijke man een goede kwaliteit van leven en Lazarus een uitermate slechte. De rijke man leefde vrolijk en prachtig. Lazarus leefde van de kruimels en had zweren die door de honden gelet werden. Toch kunnen we stellen dat ten diepste juist Lazarus een goede kwaliteit van 'Leven' had. In tegenstelling tot de rijke man was zijn leven door genade zinvol. Hij leefde tot eer van God. In de Bijbel wordt aan het lijden vaak een positieve invulling gegeven (Jesaja 12:1; Hebreë 12). Lijden heeft een doel zoals dat in het Oude Testament verwoord wordt: 'Gij ziet het immers; want Gij aanschouwt de moeite en het verdriet, *opdat* men het in Zijn hand geve (Psalm 10:14).' Het Nieuwe Testament geeft een soortgelijke omschrijving: 'Deze krankheid is niet tot de dood, maar ter heerlijkheid Gods; *opdat* de Zone Gods door dezelve verheerlijkt worde (Johannes 11:4).'

Een oud principe dat alle eeuwen door gegolden heeft, is dat alles gedaan moet worden om het lijden te bestrijden en tegelijk het leven te beschermen. In dit verband wijst verpleeghuisarts A.A. Teeuw in een van zijn boekjes op de bekende uitdrukking 'bij leven en welzijn'. In de gezondheidszorg dienen wij zowel het leven, als het welzijn van de patiënt op het oog te hebben. In deze tijd, waarin de grenzen tussen leven en dood vervagen, moeten we wel rekening houden met een *spanningsveld tussen levensverlengend handelen en stervensrekkend handelen*. Wanneer iemand ongeneeslijk ziek is en de artsen alles gedaan hebben om het leven te verlengen, komt er een moment waarop we moeten erkennen dat de dood niet tegen te houden is. De arts moet dan afzien van niet-verlichting-gevende handelingen. Hij moet de patiënt 'toestaan' te sterven. De taak van de arts wordt dan een andere. In plaats van genezing te beogen, moet hij de stervende stap voor stap naar het einde begeleiden.

Concluderend kunnen we stellen dat in de bijbelse ethiek niet wat zinvol is of wat kán bepalend is voor ons handelen, maar wat mág in overeenstemming met Gods Woord. Daarbij dienen we invulling te geven aan de

christelijke waarden als barmhartigheid, naastenliefde en beschermwaardigheid van het leven. Om meer concreet te worden, wil ik in de komende artikelen een aantal telkens weerkerende vragen, die zich opdoen bij het naderende levenseinde, behandelen. Achtereenvolgens zal ik ingaan op het niet-reanimeerbeleid, de toepassing van antibiotica, kunstmatige beademing, orgaandonatie, kunstmatige toediening van vocht en voeding, en gebruik van morfine. Want hoe moeilijk het ook is, er móeten keuzen gemaakt worden. Er móet beslist worden: wel of niet behandelen, wel of niet staken.

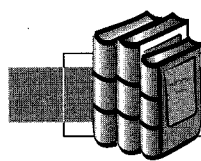
*De dokter.
God is het Medicijn,
voor dodelijk hels venijn.*

*Is 't Leven machteloos en krank
Men neemt een vieze
of bit're drank,
Of 't lichaam weder mocht genezen:
Waarom dan voor een korte tijd,
Niet aangevaard wat bitterheid,
Om eeuwiglijk gezond te wezen.*

Jan Luyken (1649-1712)

wordt vervolgd

Capelle aan den IJssel,
H.J. Agteresch.

Boekennieuws

“Kerken, sekten en wereldgodsdiensten”. Uit de serie “Het blijvende Woord”. Redactie: drs. I.A. Kole en drs. H.G. Leertouwer. Herziene uitgave. Uitgeverij Groen, Heerenveen, 2001. Prijs € 29,50.

Deze uitgave vormt een nieuwe bewerking van het boek “Kerken, sekten en wereldgodsdiensten”. In het boek, dat zes onderverdelingen bevat, zijn vooral de delen 1 (Kerken) en 2 (Bewegingen en sekten) ingrijpend gewijzigd, omdat de nieuwste gegevens erin verwerkt zijn. Er worden ons schokkende cijfers getoond t.a.v. de toenemende onkerkelijkheid in ons land.

Nieuw is, dat een onderdeel **“geestesstromingen”** aan het boek is toegevoegd. Met name op onze reformatische scholen neemt dit onderdeel reeds een belangrijke plaats in bij het vak godsdienstonderwijs, in de bovenbouw. Er wordt in dit deel een analyse van de tijdgeest gegeven, waarin duidelijk naar voren komt, dat vooral de natuurwetenschappen de kijk op de werkelijkheid sterk beïnvloed hebben. Dit vooruitgangsoptimisme werd bekend als het modernisme en nog later het **“postmodernisme”**. In korte trekken worden latere processen aangetoond, die uiteindelijk geleid hebben tot het hedendaagse geestelijke klimaat, **het eigentijdse humanisme**. Duidelijk blijkt, dat dit geestelijk klimaat arm is aan zingeving, normen en waarden. Hiertegenover wordt gesteld, dat in Gods geboden het heilzame medicijn is te vinden tegen dit lege geestelijk denken. Overigens wordt in de inhoudsopgave dit onderdeel (geestesstromingen) verkeerd aangeduid, nl. als **“oosterse bewegingen”**. Het boek kan uitstekend dienst doen als handboek (het wordt al jaren op de C.G.O. gebruikt). Hierbij moet de docent zelf

wegen zoeken om het aangeboden materiaal op een didactisch verantwoorde wijze te verwerken.

Bij het doornemen van dit werk worden we geconfronteerd met een ontstellende verdeeldheid op kerkelijk gebied. Zou deze schuldigstellende verdeeldheid, die mees-tentijds niet als zodanig beleefd wordt, niet daaraan toe te schrijven zijn, dat de kerk, met name in de 19e eeuw, verzuimd heeft de wacht te betrekken? Wie zou hierin, ook nu, vrijuit gaan? Wat zou het groot zijn, wanneer degenen, die uit dit boek moeten onderwijzen, aan onze jongeren zouden mogen laten zien, dat het grote wonder hierin bestaat, dat God temidden van de verdeeldheid een Gemeente vergadert door de wederbarende werking van Zijn Geest, Die het zaad van het Woord in het hart legt. **Octavius Winslow** drukt het aldus uit: “Met al het verschil van denkbeelden, die bij hen gevonden worden, en al de verscheidenheid in hun uitwendige Godsverering, en de mening, waarin zij verdeeld is, en die zo grotelijks strekt om hun kracht te verzwakken en hun schoonheid te doen tanen, is zij toch wezenlijk en ondeelbaar één. Maar die eenheid bestaat niet in eenvormigheid van oordeel; neen, zij bestaat in iets dat veel beter is, namelijk in de **eenheid des Geestes**. Aldus kan geen gelovige in waarheid zeggen, dat hij uitsluitend en voor zich alleen de Geest heeft, voor zichzelf roemende op hetgeen andere heiligen niet hebben. En evenmin kan één enkele afdeling van de Christelijke Kerk er aanspraak op maken, dat zij de enige ware en alleen zaligmakende Kerk is. Deze trotse aanmatiging, dit verwaande stelsel van uitsluiting, die liefdeloosheid, het wordt alles vernietigd door één enkele lichtstraal der waarheid, namelijk door deze gezegen-

de verklaring: Ook wij allen zijn door één Geest tot één lichaam gedoopt. (1 Kor. 12:13)

Dit de jongeren voor te stellen is de grote opdracht. Daarbij blijft onverlet, dat er ook op moet worden gewezen, dat de plaats, die de jongeren in het kerkelijk leven innemen, niet buiten Gods Voorzienigheid is omgegaan." Aanbevolen.

Capelle a/d IJssel,

W. Kik.

"Balsem uit Gilead, voor onze zieken", door ds. G.A. Zijdeveld, 2e druk, Den Hertog Houten 2001, 80 bladzijden. Prijs?

BALSEM UIT GILEAD, dat is de titel van dit kleine maar waardevolle boekje van wijlen ds. G.A. Zijdeveld. In 1978 kwam een eerste druk ervan uit bij het Smytegeltfonds, terwijl nu bij Den Hertog een tweede druk van de pers is gekomen. De titel is ontleend aan Jeremia 8:22: is er geen balsem in Gilead? en aan Jeremia 46:11: ga henen naar Gilead en haal balsem. Reeds de titelkeuze is typerend voor ds. Zijdeveld, die dikwijls preekte over teksten uit de profetische boeken. Het boekje bevat 12 meditaties, elk van zo'n 6 bladzijden, 5 uit het Oude Testament en 7 uit het Nieuwe Testament. Doordat deze meditaties niet zo lang zijn, zijn ze bijzonder geschikt voor zieken. Want die woorden voegde de schrijver aan de titel toe: voor onze zieken.

Het zou te ver voeren alle 12 meditaties te bespreken in het kader van deze recensie, maar wel willen we enkele grepen doen in de inhoud van dit mooie boekje. De eerste meditatie over Job 19:25: "Want ik weet, mijn Verlosser leeft", begint al direct kernachtig met de woorden: er is altijd een strijd tussen God en de duivel. Maar Job mag vanuit zijn arme-zondaarsgeloof toch nieuwe hoop en verwachting ontvangen. En als het geloof gelooft, is er ook zekerheid. En daarom mag Job het zo blijmoedig uitspreken: ik weet! Verlosser is hier de vertaling van Goel, Losser. In dat arme-zondaarsgeloof wordt ondervonden dat er veel wordt afgenomen, om plaats te maken voor Christus. Er worden aan de lezer vragen gesteld: hier heeft men een zielsonderzoekende prediking. Zo'n prediking is ook niet louter beschouwend, want dat wordt o zo gauw puur-voorwerpelijk, dus voorbijgaand aan het toepasselijke element. De derde meditatie gaat over II Koningen 4:26: is het wel met U? Dat was de vraag van Elisa aan de Sunamietische. Een zeer diepe levensvraag, want van nature is het niet wel met ons. En om niet meer te noemen, de vijfde meditatie gaat over II Korinthe 5:1, over het gebouw in de hemelen dat alle ware Sionieten wacht, daar, waar geen nacht meer is. Geestelijke duisternis is veel erger dan natuurlijke duisternis. Wie van Gods kinderen moet nooit klagen over donkerheid en verberging van 's HEEREN aangezicht? Zo zouden we door kunnen gaan. Op de achterzijde van

het boekje staat te lezen dat ds. Zijdeveld een markante persoonlijkheid was, met een pastorale bewegendheid. Wie hem, zoals de schrijver van dit stukje, van nabij heeft gekend, kan dit alleen maar beamen. In zijn prediking en pastoraat was hij zake-lijk, wat bij hem niet in strijd was met zijn bewegendheid. Die bewegendheid deed hem

met de Bijbel in handen uit de pastorie aan de Loskade in Middelburg de schepen opgaan, om met de bemanningen te spreken over hun eeuwig heil. We kunnen dit boekje hartelijk aanbevelen.

Zwijndrecht,

F. van Holten.

Kerknieuws

AANGEPASTE KERKDIENTST TE GENEMUIDEN

D.V. zaterdag 15 juni zal in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Genemuiden een aangepaste kerkdienst worden gehouden voor mensen met een verstandelijke handicap.

In deze dienst hoopt voor te gaan ds. P. Melis.

De dienst begint om 14.30 uur.

Iedereen is van harte welkom.

MEDEDELING CURATORIUM N.R.C.

In de vergadering van het Curatorium van de Netherlands Reformed Congregations, gehouden op woensdag 29 mei, in Grand Rapids, is student Evert Adams bevorderd tot het tweede studiejaar. Er konden helaas géén nieuwe studenten worden toegelaten tot de opleiding voor predikant.

Namens het Curatorium

Rev. J. Spaans, Chairman

Rev. G.M. de Leeuw, Clerk

PASTORIEZORGEN(1)

We laten hieronder een bericht van onze emerituspredikant ds. F. Harinck volgen. "Heel hartelijk dank voor de vele bliken van meeleven, die ik mocht ondervinden. Het heeft mij zeer goed gedaan, dat zo velen aan mij dachten. Donderdag 6 juni zullen de doktoren in de Dr. Daniël den Hoed-kliniek in Rotterdam mij zeggen welke nabehandeling ik krijg. Verder beveel ik me in uw voorbede aan. Hopende dat de Heere de middelen wil zegenen. Met hartelijke groeten, ds. F. Harinck.

PASTORIEZORGEN(2)

Vanuit de gemeente Ermelo bereikt ons het bericht, dat de zorgen over de gezondheid van haar emerituspredikant, ds. J.C. van Ravenswaaij, niet minder worden. Hij ondervindt veel de zwakheden van het lichaam. De God aller genade ondersteune hem van onder eeuwige armen. Hij die gisteren en heden Dezelfde is, en tot in der eeuwigheid. Betone de HEERE genadig van hem af te weten, samen met zijn vrouw!

PASTORIEZORGEN(3)

Onze hoofdredacteur ds. A. Moerkerken moest tijdens zijn verblijf aan de overzijde

van de oceaan op de dag voor hemelvaartsdag opgenomen worden in het ziekenhuis in Lethbridge. Door een ontsteking in zijn been had hij hoge koorts en men was bang voor trombose. In den vreemde heeft hij de goede zorgen van de kerkenraad van de gemeente aldaar mogen ervaren en ook hartelijk meeleven. Gelukkig mocht hij veilig thuis komen, maar toch bleek dat er inmiddels helaas sprake is van trombose. Dit is niet zonder gevaar, en daarom moe(s)t hij rust houden. Op uitdrukkelijk voorschrift van zijn arts mag hij daardoor tot nu toe niet preken en geen lesgeven op onze theologische school. De stollingsnelheid van zijn bloed is vanwege de medicijnen, die hij moet gebruiken, nog steeds niet goed. Dat is niet zonder risico. Bij lopen en staan blijft zijn been dik en blauw. Het geheel heeft het totale uithoudingsvermogen van onze broeder, dat toch al te wensen overliet als a-pneu-patiënt, behoorlijk aangetast. Daardoor duurt het ook veel langer. De weken overziend gaat hij gelukkig wel vooruit. Als de Heere het geeft hoopt hij weer een paar uur zittend les te geven, omdat de eindexamens van de studenten dichtbij zijn. Ook heeft de arts inmiddels toestemming gegeven om aanstaande zondag weer éénmaal zittend te preken in "zijn" gemeente Capelle-West, De Heere moge Zich in dit alles over onze geliefde broeder ontfermen. Opdat verder voor zijn lichaam en ziel bliken moge: "Mijn genade is u genoeg, want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht. Zo zal ik dan veel liever roemen in mijn zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij wone".

ds. G.J. van Aalst.

KERKELIJK JAARBOEK GEREFORMEERDE GEMEENTE PUTTERSHOEK

Met ingang van heden is de scriba:

oud. M. van der Elst

Hamal 5

3297 VB Puttershoek

Tel. 078-6763994

Regeling preekbeurten:

oud. J. de Weerd

Hazelaarstraat 26

3297 XK Puttershoek

Tel. 078-6762640

Verslag van de vergadering van de Classis Kampen der Gereformeerde Gemeenten, gehouden op donderdag 21 maart 2002 te Kampen.

Ds. C. van Krimpen opent als predikant van de roepende kerk van Urk de vergadering om 10.00 uur met het laten zingen van Ps. 118:11. Daarna leest hij Johannes 19 : 1 t/m 16 en gaat voor in gebed. Hij staat nader stil bij het laatste gedeelte van het 14e vers: "Ziet, uw Koning".

Hij memoreert vervolgens dat ouderling J.T. van den Berg van Nunspeet mocht gedenken dat hij 25 jaar ambtsdrager was en ouderling T.W. Polinder, eveneens uit Nunspeet, was 12,5 jaar ambtsdrager. Ouderling T. op de Hoek uit Oudemirdum mocht in de achterliggende periode gedenken dat hij 40 jaar ambtsdrager was.

Vervolgens voegt hij de scheidende quaestor van de classis, ouderling Kasper uit Kampen, enkele hartelijke woorden toe. Ongeveer 35 jaar mocht hij quaestor van de classis Kampen zijn, maar door lichaamsgebreken heeft hij zijn ambt, en zijn werk als quaestor van de classis moeten neerleggen. Namens de classis spreekt ds. Van Krimpen zijn dank en waardering uit voor het werk dat ouderling Kasper voor de classis als quaestor zo veel jaren heeft willen en mogen doen.

Moderamen

Nadat de lastbrieven zijn gecontroleerd en aan de afgevaardigde diaken keurstem is verleend wordt het moderamen als volgt samengesteld: Preses: ds. C. van Krimpen; Assessoren: ds. P. Melis en ds. C.J. Meeuse; Scribae: ouderlingen J. Bonnhof en F.J. Verweij; Quaestor: ouderling F. Janse.

Ingekomen stukken

Op voorstel van de Stichting Financiële Hulpverlening in de Particuliere Synode Oost wordt diaken J. Bikker, die als bestuurslid aftredend is, voor herbenoeming voorgedragen aan de P.S. De brief van het deputaatschap Evangelisatie Gereformeerde Gemeenten van 14 februari 2002 met het verzoek om een commissie te benoemen met welke zij in overleg kunnen treden over de post Leeuwarden, alsmede de brief van hetzelfde deputaatschap van maart 2002 betreffende evangelisatiewerk onder verantwoordelijkheid van de classis, met bijgevoegd een reglement voor evangelisatie in classicaal verband in samenwerking met het Deputaatschap voor de Evangelisatie zal worden betrokken bij de rapportage van de evangelisatieposten. In de vacature van ouderling Van Dieren in de Raad van Advies van de Stichting Verzorgingshuizen Regio Oost wordt diaken Van der Sluis uit Genemuiden voorgedragen.

Consulentschappen

In verband met het aanstaande vertrek van de predikanten Van Krimpen en Melis uit de classis worden de consulentschappen als volgt verdeeld:

Ds. C.J. Meeuse: Drachten, Genemuiden, Groningen, Hoogeveen, Kampen, Marknesse, Urk en Zwolle.

Ds. C.G. Vreugdenhil: Emmeloord, Lelystad, Lemmer, Nunspeet en Oudemirdum.

Aan de classis Barneveld zal een hulpconsulent worden gevraagd voor Drachten, Genemuiden, Marknesse en Urk.

Rapporten

Door evangelist Van de Breevaart wordt verslag uitgebracht over het werk op de post Leeuwarden in het afgelopen jaar. Evangelist Van Drunen brengt verslag uit van de post Emmen. De voorzitter zegt beide evangelisten dank voor hun rapportage en wenst hen Gods zegen toe in hun mooie maar ook moeilijke taak. Vervolgens wordt het rapport van de ingestelde classicale commissie over het voortbestaan van de evangelisatiepost te Leeuwarden voorgelezen. De opdracht was om te onderzoeken of het mogelijk zou zijn Leeuwarden tot een afdeling van de gemeente Kampen of Drachten te maken met als perspectief de stichting van een zelfstandige gemeente. Indien dit niet geacht werd tot een reële mogelijkheid te behoren, moest bezien worden of de evangelisatiepost kon worden voortgezet onder blijvende verantwoordelijkheid van het deputaatschap. De commissie is tot de conclusie gekomen dat er op dit moment geen basis is om te komen tot het vormen van een afdeling van de gemeente Drachten of Kampen. Ook lijkt een ontwikkeling niet mogelijk waarbij in de verdere toekomst levensvatbaarheid verwacht mag worden voor een zelfstandige gemeente. Dit o.a. gelet op de sterke afname van het aantal doopleden, terwijl groei van binnenuit zou moeten komen als het een afdeling c.q. zelfstandige gemeente zou worden. Ook is er geen mogelijkheid om in voldoende mate in de ambten te voorzien. De commissie ondersteunt de wens van de broeders uit Leeuwarden en de kerkenraad van Kampen om de post als evangelisatiepost te laten blijven voortbestaan en een nieuwe start te maken. Daarover zal verder nagedacht moeten worden en overleg met het deputaatschap nodig zijn. Het deputaatschap heeft inmiddels aan de classis gevraagd een commissie in te stellen om met het deputaatschap in overleg te treden. Als leden van deze commissie worden benoemd ds. Meeuse, en de ouderlingen Van den Berg, Bonnhof, Van der Goot en Van der Spek.

Het verslag van de heer Bijkerk, die de gehandicapten catechisaties te Genemuiden verzorgt, wordt voorgelezen. Ds. Vreugdenhil doet mondeling verslag. Hij geeft in Groningen gehandicapten catechisatie. In Nunspeet geeft ouderling W. Visser een aangepaste catechisatie. Dankbaar wordt vastgesteld dat dit werk goede voortgang mag hebben.

Voortbestaan van de gemeente Lemmer

Ds. Vreugdenhil, consulent van Lemmer, rapporteert het volgende. In opdracht van de laatste classisvergadering is er in de gemeente van Lemmer een vergadering belegd waarin de mening van de leden is gepolst omtrent het voortbestaan. Het

overgrote deel van de 26 (doop)leden is voor opheffing. Inmiddels is de situatie zo dat de enige diaken verhuisd is naar Emmeloord, maar zolang de gemeente als zodanig nog niet opgeheven is, wil deze lid blijven in Lemmer. De enige ouderling hoopt binnenkort 86 jaar te worden. Er zijn geen catechisaties meer, noch verenigingsverbanden. Opheffing is onvermijdelijk. Om de opheffing ordelijk gestalte te geven dient de gemeente eerst samen te gaan met Emmeloord. Er wordt een begeleidingscommissie ingesteld bestaande uit ds. Vreugdenhil (consulent), vanuit Lemmer ouderling Brouwer en diaken Vader, ouderling Flikweert van Emmeloord aangevuld met de ouderlingen Van den Berg en Bonhof.

De preses besluit de morgenvergadering en verzoekt ds. Meeuse een zegen te vragen voor de maaltijd.

Verkiezing afgevaardigden Particuliere Synode Oost

Als primi-afgevaardigden worden aangewezen de predikanten ds. C. van Krimpen, ds. C.J. Meeuse, ds. P. Melis en ds. C.G. Vreugdenhil. Als afgevaardigde ouderlingen worden gekozen J.T. van den Berg, J. Bonhof, F. Janse en M.C. van der Spek. Als secundi worden gekozen voor zowel predikanten als ouderlingen in de volgorde van het totaal aantal stemmen uit de eerste en tweede stemmingsronde de ouderlingen J.E. Vinke, T. op de Hoek, F.J. Verweij en G. Jongsema.

Rondvraag

Op voorstel van een van de gemeenten wordt besloten ouderling Kasper als dank voor het vele werk als quaestor onder couvert iets aan te bieden.

Meegedeeld wordt dat ds. Van Krimpen op D.V. 2e Pinksterdag in de morgendienst afscheid hoopt te nemen van de gemeente van Urk. Ds. Melis zal naar het zich nu laat aanzien op D.V. 19 juni a.s. afscheid nemen van de gemeente van Genemuiden.

Verrekening van onkosten

De quaestor leest het financiële verslag over de periode 11 oktober 2001 tot 21 maart 2002 voor. De vergadering gaat hiermee akkoord. Er wordt een bijdrage gevraagd van € 1,50 per (doop)lid.

Aanwijzen roepende kerk

Als roepende kerk voor de op D.V. 10 oktober 2002 te houden classisvergadering wordt de gemeente Zwolle aangewezen. Ds. C.J. Meeuse zal bij toerbeurt de vergadering als preses leiden.

Sluiting

In zijn slotwoord gewaagt ds. Melis (die in verband met het vroegtijdig verlaten van ds. Van Krimpen de leiding in de middagvergadering heeft overgenomen) van de gevoelens van broederlijke verbondenheid die hij in de achterliggende jaren heeft ervaren in de classis. Hij vertelt in het kort hoe de Heere hem geroepen heeft naar de gemeente van Veen. Hij wil het hele verband van de classisgemeenten aan de zorg van de Heere toevertrouwen. Ds. Meeuse zal namens de classis en P.S. Oost een dankwoord spreken bij de afscheidsdienst,

maar bedankt reeds nu ds. Melis voor al het werk en wenst hem Gods zegen toe in zijn nieuwe gemeente. Hij verzoekt de broeders hem staande toe te zingen Psalm 121:4.

Tenslotte verzoekt de preses aan ouderling Brands als afgevaardigde van de roepende

kerk van Urk de vergadering te besluiten. Deze laat zingen Psalm 25:2 en gaat voor in dankgebed.

Hierna sluit de preses de vergadering.

Namens het moderamen:

J. Bonhof, scriba

D.V. 8 JUNI OPEN HUIS 'BIJ SIMON DE LOOIER'

"Open deuren van de post/gesloten deuren van ons hart". Onder dit thema houdt de evangelisatiepost "Bij Simon de Looier" in Amsterdam een Open Huis en Zangmiddag. Evangelist J. Krijgsman zal a.d.h.v. dia's iets vertellen over het evangelisatiewerk in Amsterdam. Daarnaast brengt mannenkoor David uit Lisse enkele liederen ten gehore (begeleid door enkele musici), afgewisseld met samenzang. Er is veel gelegenheid voor ontmoeting en gesprek. De koffie staat klaar en IEDEREEN is hartelijk welkom! Toegang is gratis. Sluiting omstr. 16.00 uur. Adres: Looiersgracht 70. Telef. 020-6227742.

DEPUTAATSCHAP VOOR EVANGELISATIE

D.V. zaterdag 8 juni van 9.30-12.30 uur organiseert de Commissie Allochtonen in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente Ronsseweg te Gouda een landelijke toerustingdag. Thema: "Evangelisatiewerk onder allochtonen, hoe doen we dat in onze gemeenten?" Bel voor opgave en info: 0252-424544.

OPROEP

De Commissie Vakantieweken Gehandicapten Geref. Gemeenten organiseert in de week van 22 tot 29 juni a.s. in De Duiventil in Nunspeet een vakantieweek voor mensen met een meervoudige handicap en autisme. Door omstandigheden zijn er in deze week nog enkele plaatsen beschikbaar. Weet iemand voor wie deze vakantieweek geschikt lijkt? Neemt u dan zo spoedig mogelijk contact op met mevrouw G.A. Hoogendoorn-de Raaf (tel. 033-286 33 66). Zij kan nadere inlichtingen verstrekken en/of inschrijving verzorgen.

VOGG AFDELING OOST

Op D.V. 8 juni houdt de VOGG afdeling Oost een workshop met Gerrit 't Hart als gastheer. Deze middag gaan we aan de slag met het harmoniseren en begeleiden van psalmen met daaraan voorafgaand een blik op hoe men het vroeger deed. Verschillende aspecten van het harmoniseren zullen aan de orde komen. De middag is ook een goede gelegenheid om problemen, die u als organist tegenkomt bij het begeleiden van de gemeente aan de orde te stellen. De workshop wordt gegeven in de N.H. kerk te Epe (dorpskerk). Het orgel is bijzonder geschikt om de gemeentezang te begeleiden en is daarom een uitstekend orgel voor een middag als deze! De middag begint om 14.00 uur en zal rond 16.30 eindigen.

VREEMDE VALUTA VOOR DE VERRE NAAST...

Het deputaatschap tot Hulpverlening in Bijzondere Noden heeft een actie gevoerd om buitenlands geld in te zamelen voor de verre naaste. Een aantal nationale munteenheden werd ongeldig als betaalmiddel bij de invoering van de euro. Dat gold voor de gulden, maar ook voor de meeste ande-

re valuta in de Europese Unie. Omdat verschillende leden van onze gemeenten hun vakantie in het buitenland doorbrengen, bleef er altijd wel wat kleingeld uit het vakantieland over. Normaliter werd dit geld bewaard voor een eventuele volgende vakantie. Dit heeft voor een aantal Europese landen echter geen zin meer omdat vanaf 1 januari 2002 alleen met euro's betaald kan worden. Het 'oude geld' heeft geen waarde meer.

Op de actie om dat 'oude geld' in te zamelen is zeer positief gereageerd. De heer Leusink uit Rijssen, onze voorlichter, heeft heel wat tijd moeten steken in het sorteren en omwisselen van die vreemde valuta in euro's. Naast geld uit de landen van de Europese Unie zater er ook dollars, ponden e.d. in, valuta die niet worden vervangen door euro's, maar gewoon hun waarde behouden. Ook werden shekels ontvangen uit Israël. Die zijn naar het deputaatschap voor Israël gegaan. De peso's uit Zuid-Amerika gingen naar de zending. Verder kregen we allerlei 'exotische' valuta, zoals geld uit de Oekraïne, Roemenië, maar ook uit Gambia en Egypte. We wisten niet dat de leden zo bereisd waren. Het vreemde geld dat zijn waarde niet verliest, zal later worden ingewisseld, zodat de totale opbrengst nog niet bekend is. Wel kan ik u de tussenstand noemen: € 32.275,-. Voor degenen die nog niet zo gewend zijn aan de euro, in gulden is het f 71.000,-. Een werkelijk prachtig bedrag, waarvoor het deputaatschap u, na de Heere, hartelijke dank zegt. De definitieve opbrengst zal u te zijner tijd nog worden meegedeeld. Natuurlijk gaat onze dank ook uit naar allen die aan deze actie hebben meegewerkt. In de eerste plaats is dat de heer Leusink, die werkelijk ontelbare uren geteld heeft. Verder danken we de diakenen en andere helpers die voor de inzameling zorgden en tenslotte ook hen die het geld meenamen naar het buitenland om het in het land van herkomst om te wisselen. Op deze manier heeft u een christelijke handreiking mogen doen aan de verre naaste. Het bedrag is bestemd voor een tehuis voor gehandicapte kinderen in Brankovenesti in Roemenië. Namens hen in het bijzonder, heel hartelijk dank.

J. van Heteren, algemeen secretaris.

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Drie leden van onze kerkelijke gemeente te Scherpenzeel ontvingen een koninklijke onderscheiding. Heel bijzonder was wel de heer en mevrouw Den Dekker-Bolle, die tevens mochten herdenken dat zij 40 jaar getrouwd waren, beiden een onderscheiding kregen, namelijk in de Orde van Oranje Nassau. De heer Den Dekker kreeg deze onderscheiding vanwege zijn verschillende functies in kerk, school en maatschappij en mevrouw Den Dekker vanwege haar maatschappelijke diensten. Verder ontving mevrouw Westerink-Brons de onderscheiding van ridder in de Orde van Oranje Nassau vanwege het feit dat zij al jaren met vrij korte tussenpozen bloed heeft gegeven aan de bloedbank in Utrecht; zij heeft namelijk een bijzondere bloedgroep. Veder heeft zij vele jaren op verschillende terreinen maatschappelijke diensten verricht.

Wij willen hen namens de kerkenraad en gemeente van harte feliciteren met hun onderscheiding.

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Op vrijdag 26 april ontving ons gemeentelid M. Driesse uit Sommelsdijk uit handen van burgemeester de Vries-Hommes van Middelharnis een koninklijke onderscheiding. Hij werd lid in de Orde van Oranje Nassau. Hij ontving deze onderscheiding omdat hij zich op bijzondere wijze verdienstelijk heeft gemaakt, met name voor mensen in zwakkere maatschappelijke posities en voor de Hout- en Bouwbond CNV.

Dat hij naast deze aardse onderscheiding, die eens weer moet worden ingeleverd, een andere onderscheiding mocht ontvangen, niet om eigen verdienste maar die de Heere uit genade schenkt aan mensen die onder hun werken door genade een nul hebben leren schrijven. Dat is een onderscheiding die niet ingeleverd behoeft te worden maar die blijft tot in alle eeuwigheid. Dat wensen we deze broeder van harte toe.

Namens de kerkenraad,
A.K. Versteeg (scriba)

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Namens Hare Majesteit de Koningin werd de heer mr. dr. J.T. van den Berg op 22 mei

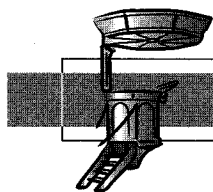
j.l., bij zijn afscheid als lid van de Tweede Kamer van de Staten Generaal, door de heer Weisglas, waarnemend voorzitter van de Tweede Kamer, een lintje opgespeld en ontving hij de daarbij behorende versierse- len. Van den Berg werd benoemd tot ridder in de orde van Oranje Nassau. Zestien jaar lang heeft hij, met de hem door God geschonken grote gaven, namens de Tweede Kamerfractie SGP, ons volksdeel mogen vertegenwoordigen. Met inzet van hart en hand heeft hij een lange reeks van jaren zijn talenten op allerlei terreinen mogen aanwenden. Velen hebben van zijn deskundigheid gebruik mogen maken.

Wij willen onze geliefde broeder van harte gelukwensen met de hem geschonken koninklijke onderscheiding. De Heere heeft ons veel in broeder Van den Berg gegeven. Al ruim 25 jaar mag hij als lid van de kerkenraad de Gereformeerde Gemeente van Nunspeet dienen. Vanaf 1977 tot 1980 als diaken en vanaf 1980 als ouderling. Ook in het bredere verband van onze gemeente heeft hij menigmaal zijn

gaven ten nutte mogen gebruiken. Het is een eer om, als dank voor betoonde inzet en trouw, een koninklijke onderscheiding te mogen ontvangen. Evenwel zal een aardse onderscheiding eenmaal weer moeten worden ingeleverd. Maar wat een grote verwaardiging is het toch als de Koning der koningen het een door Hem opgezochte en met het kleed van Christus gerechtigheid bedekte zondaar, aan het einde van zijn aardse loopbaan toeroept: "Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht, over weinig zijt gij trouw geweest; over veel zal ik u zetten; ga in, in de vreugde uws heren." Dat moge ook onze broeder ten deel vallen.

Graag sluiten we ons aan bij de woorden waarmee Van den Berg, aan het einde van zijn afscheidsbijeenkomst in de Oude Zaal van de Tweede Kamer, zijn dankwoord afsloot: "Soli Deo Gloria!"

Namens de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Nunspeet, J. van Buuren, scriba

Predikbeurten

ZONDAG 9 JUNI 2002

Aagtekerke 9.30 en 14.30 en 19.00 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. de Pater; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. v/d Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur dhr. van Boven; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 19.00 uur dhr. van Boven; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. Gunst; Bodegraven 10.00 uur leesdienst en 19.00 uur ds. W. Harinck; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Breda 15.00 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Delft 19.00 uur ds. Clements; Deventer 10.00 en 18.30 uur dhr. Verschuure; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. den Boer; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. Driessen; Dordrecht 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Enschede 18.30 uur ds. Tuinier; Enter 18.30 uur ds. Driessen; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Melis; Goes 9.30 uur en 18.00 uur ds. Moens en 14.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenpolder 9.30 uur en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 19.15 uur ds. Zippro; Groningen 9.45 en 15.30 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam

9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 15.00 uur ds. P. Mulder; Houten 11.00 en 16.30 uur ds. v/d Net; Kampen 14.30 uur ds. L. Blok; Kamperland 18.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Kapelle-Biezeling 9.30 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 8.30 uur leesdienst en 14.30 uur (Ned. Herv. Kerk) ds. van Krimpen; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krabbendijke 9.30 en 14.00 en 18.00 uur ds. Silfhout; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. Schot; Leerdam 14.30 uur ds. Verweij; Leiderdorp 9.30 uur ds. van Eekeveld; Lelystad 18.00 uur ds. van Eekeveld; Marknesse 19.00 uur ds. Meeuse; Middelburg-Centrum 9.30 uur en 18.30 uur dhr. Hoogerland en 14.30 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 uur en 18.30 uur ds. van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. J. Karels; Mijdrecht 19.00 uur ds. Visscher; Moerkapelle 9.30 uur ds. Paul en 16.30 uur ds. W. Harinck; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Nieuwdorp 14.30 uur ds. Tanis (H.D.); Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Beens; Nunspeet 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. Meeuse; Oosterend-Texel 10.00 en 16.00 uur ds. van Dijk; Oosterland 18.30 uur ds. Brugge; Oostkapelle 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. van Krimpen; Poederoyen 14.30 uur ds. M. Karens;

Poortvliet 14.30 uur ds. C. Harinck; Rhenen 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. van Aalst; Rijssen-Noord 9.30 uur en 18.30 uur ds. van Dieren en 14.30 uur dhr. Verschuure; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol en 15.00 uur ds. Schreuder; Rijssen-Zuid 9.30 uur en 18.30 uur (H.D.) ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 16.30 uur ds. Paul; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. Schot; Rotterdam-Zuid 10.00 uur ds. W. Harinck; Rotterdam-Zuidwijk 19.00 uur ds. Golverdingen; Scherpenisse 9.30 en 14.00 en 8.30 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur ds. Zippro; Sint Annaland 9.30 en 18.30 uur ds. C. Harinck; Soest 15.00 uur ds. F. Mulder; Sprang-Capelle 15.00 uur ds. De Pater; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur leesdienst; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 uur en 18.30 uur ds. de Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Verweij; Vlaarding 10.00 en 16.30 uur ds. Veenendaal; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wemeldinge 14.30 uur ds. Schipper; Werkendam 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 uur en 18.30 uur ds. Baaijens en 14.30 uur dhr. Hoogerland; Woerden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. van Gelder; Yerseke 9.30 uur en 18.00 uur ds. Spaans en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur leesdienst.

MAANDAG 10 JUNI 2002

De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Spaans.

DINSDAG 11 JUNI 2002

Brakel 19.30 uur ds. van Eekeveld; Drachten 19.30 uur ds. Mondria; Kampen 19.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Mijdrecht 19.30 uur ds. F. Mulder; Oosterland 19.30 uur ds. Beens; Rotterdam-Zuidwijk 19.45 uur ds. B. v/d Heiden; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. L. Blok; Stolwijk 19.30 uur ds. Spaans; Zwolle 19.30 uur ds. M. Karens.

WOENSDAG 12 JUNI 2002

Amsterdam-Noord (Melkweg 16) 19.30 uur ds. Zippro; Delft 19.45 uur ds. v/d Net; Eindhoven 19.30 uur ds. W.J. Karels; Enkhuizen 19.30 uur ds. Baan; Genemuiden 19.30 uur ds. Melis (afscheidsdienst); Goudswaard 19.30 uur ds. Mondria; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. L. Blok; Hilversum 19.45 uur ds. Verweij; Hoofddorp 19.30 uur ds. Kleppe; Klaaswaal 19.30 uur ds. Silfhout (open.bel.); Kruijningen 19.30 uur ds. J. de Pater; Leerdam 19.30 uur ds. Schreuder; Melissant 19.30 uur ds. Veenendaal; Ouddorp 19.30 uur ds. Gunst; Rilland-Bath 19.30 uur ds. Brugge; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. J. Karels; Soest 19.30 uur ds. de Wit; Tholen 19.30 uur ds. de Jongste (uitzenddienst).

DONDERDAG 13 JUNI 2002

Beekbergen 19.30 uur ds. Vermeij;
Berkenwoude 19.30 uur ds. Tanis;
Emmeloord 19.30 uur ds. Kattenberg;
Enter 19.30 uur ds. Schot; Hellevoetsluis
19.30 uur ds. Paul; Hendrik-Ido-Ambacht
19.45 uur ds. Verweij; Poortugaal 19.30
uur ds. Neele; Puffershoek 19.30 uur ds.
L. Blok; Rotterdam-Zuid 19.45 uur ds.
Hogchem; Sint Philipsland 19.30 uur ds.
M. Karens; Wageningen 19.30 uur ds. van
Dieren.

ZATERDAG 15 JUNI 2002

Genemuiden 15.00 uur ds. Melis (aangepaste kerkdienst).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur. Catechisatie: dinsdagavond om de twee weken 18.15 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; Kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. v.d. Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107; diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Bijbelstudie: iedere woensdagavond om 20.00 uur.

Advertenties

BKG

Principieel,
Praktisch &
Plezierig!

Stichting Bureau
Kraam & Gezinshulp **0341-270778**

Telefonisch bereikbaar van
8.30 uur tot 10.00 uur of spreek
onze voicemail in!

SHGO

STICHTING HULPVERLENING IN GEZINNEN

Uitgaande van de Ger. Gem. in Ned.

Voor betaalbare en verantwoorde hulp
in gezinnen waar uit de Statenvertaling wordt
gelezen en geen TV aanwezig is.

Rijksgediplomeerde KRAAMHULP:
tel. 033-2774 547 of 0346-264 595.
Dagelijks bereikbaar, laat u tijdig inschrijven.

GEZINS-BEJAARDEN EN ZIEKENHULP:
tel. 0166-652 605.
Inlichtingen iedere werkdag van 8.30-10.30 uur;
vrijdags ook van 19.00-20.00 uur.

Begraafnis Verzorging Tollenaar
van Swindenstraat 25, 4532 KC Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

Voor een paar dagen of langer, gezelligheid en sfeer, **PENSION DE PEEL**, gelegen in de mooie Betuwe, waar het gewoon goed is. Fam. Knuivers, Boveneindestraat 14, 4041 EJ Kesteren. Tel. 0488-481687.

t.h. in **ENTER** (nabij Rijssen) een geheel vrij en rustig gelegen **vakantieboerderij** (z.i.e.h.), 8 pers. Wegens annulering vrij van 29-06 t/m 06-07 en van 24-08 t/m 31-08. Fam. Morsink, tel. 0547-383712.

TEXEL. Ruim gelegen 6-8 pers. bungalow, 3-sl.k., wasm. en 4-6 pers. stacaravans, 2 sl.k., douche. Bel voor de folder: 0222-318391.
Bungalowpark 'De Verrassing', Bijenkorfweg 6, Oosterend.

Boeder Scherpenzeel
AMBTSKLEDING
Kostuums: ~ 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
Streppantalons ~ Overhemden ~
Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen
Hoeden ~ Schoenen
Winkel:
Dorpsstraat 229, 3925 KC Scherpenzeel
Telefoon 033 - 2778068 / 033 - 2778899
Op afspraak - service aan huis

begraafnisverzorging
T. den Hollander
Begrafnissen in Vlaardingen, Rotterdam t u omstreken.
Opbaar mogelijkheden in een door u gereserveerd uitvaartcentrum of thuis met koeling.
Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 460 05 09
Fax 010 - 436 79 12

Collectebonnen machinaal tellen?

vraag demo en/of referentie
Den Hertog 0314-341381/0548-515415

KLASSIEKE ORGELS

Hoofddealer van Johannes,
Eminent, Ahlborn,
Sweelinck, enz.

Stolk orgels

Tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkork a/d IJssel, Vrijheidslaan 55
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Noord, Kapelstraat 1
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

Kraamzorg?

RST

Tel. 0342 - 422 324
Postbus 154, 3770 AD Barneveld

BEGRAFENISVERZORGING

C. W. VADER

DAG EN NACHT BEREIKBAAR
VOOR GEHEEL WALCHEREN

Tarweakker 23 - 4341 MD Arnhemuiden

Wij verzorgen geen crematies.

Tel. 0118-602500 - 0118-412760

PSYCHOLOGENPRAKTIJK BROUWER

NU óók in METEREN
(gem. GELDERMALSEN)

- onderzoek, begeleiding en behandeling
- van volwassenen, kinderen (en hun ouders), relaties en gezinnen
- met psychische en psychosociale klachten, gedragsproblemen en opvoedingsvragen
- via diverse methoden (o.a. gesprekken, adviezen, trainingen en spelbegeleiding)

**persoonlijke benadering
resultaat-gerichte aanpak**

Bel voor informatie of aanmelding:
(0180) 42 69 55

RIDDERKERK, VERLENGDE KERKWEG 11
BARNEVELD, ROZENSTRAAT 1-A
METEREN (GELDERMALSEN), DORPSTRAAT 18

Te koop

Dubbel Chalet te Wekerom op 430 m2 pachtgrond, gelegen aan brede laan met 12 Chalets.

- Prachtig aangelegde tuin met sierbestrating en terrassen.
- Woonkamer met schijfpui naar terras met nieuwe meubelen en luxe tapijt.
- Luxe keuken met nieuwe inventaris (pannen, bestek, etc.)
- Bijkeuken met CV-ketel en warm water
- Grote douche met wastafel
- 3 slaapkamers met kastenwanden incl. slaapkamermeubelen en matrassen.
- Alle ramen thermopheen met rolgordijnen en horren. In alle kamers overgordijnen op houten roede.

Prijs € 85.000
C. Brokking 0184-662748

Dichtbij Gereformeerde Gemeente
De Valk-Wekerom

Te huur onze **woning, in visserdorp**
Yerseke (Z.L.D.) Van 13-07 tot 26-07
2002. Nette bewoning vereist.
Tel. 0113-573496.

Zeeuws meisje (17 jaar) zoekt per september **kosthuis in Ridderkerk**. Dit i.v.m. opleiding leerlingverplegende in verpleeghuis Salem. tel. 0113-503393.

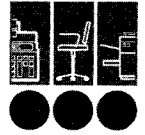
Wie heeft er nog **boeken** voor onze **Verkoop** v/h Onderhoudsfonds (29/6)? (Ger. Gem. Capelle a/d IJssel-West) Wij halen ze graag bij u op! Bel. 010-4582747 / 4519137.

*Uw maatwerkadviseur
voor de inrichting van kantoren-
vergaderzalen-consistorie-ontvangstruimtes*

**De kantoor
specialist**

De Smalle Zijde 22, Veenendaal
Tel. 0318-551122 • www.kantoor specialist.nl

EEN HEEL MOOI NIEUW BOEK VOOR JONG EN OUD

NIEUW!

ZIJN TROUWE ZORG door C. van Rijswijk

Leerzame inhoud: 1. De beloofde dominee (ds. Bresser uit Strijen); 2. Wijl Gij mijn rechterhand woudt vatten (Elizabeth Both-Leeuwenstein); 3. Hij en and'ren meer (Geurt van Ledden); 4. De wonderlijke tocht met de arrenslee (Neeltje Aardoom); 5. De oude patriarch (meester Burggraaf); 6. De vergeten brief (ds. G. van Reenen); 7. Een krijgsknecht van de grote Koning (ds. W.W. Smitt); 8. De verscheurde rekening (weduwe Van Drimmelen); 9. De les van de keurvorst (keurvorst Frederik de Wijze); 10. Hoe ouderling Blaak schipper Jan Geense leerde kennen; 11. De storm op zee, gezegend voor John Newton; 12. Het gevolg van een gesprek op de IJsselbrug (De bekering van een roomse soldaat); 13. Een verstoorde godsdienstoefening te Middelburg in het jaar 1566; 14. Verkwikkend ons ter goeder uur

(Willem van Dorland); 15. Het water komt! (J. van Vliet).

Een boek met 15 historische verhalen, verteld voor de jeugd (ca. 10 jaar) en ouderen. Ook zeer geschikt voor scholen en catechisaties. Mooie en leerzame stof, stevig gebonden in vierkleurenband. Met illustraties van A. Burghout. 107 blz.

€ 7,50

Ook nog leverbaar 2e druk van het mooie boek:

TEN DAGE ALS IK RIEP door C. van Rijswijk

Een boek met 20 historische verhalen, verteld voor de jeugd (ca. 10 jaar) en ouderen. Ook zeer geschikt voor scholen en catechisaties. Mooie en leerzame leesstof.

Stevig gebonden in vierkleurenband. Met illustraties van A. Burghout. 107 blz.

€ 7,50

Franco verzending boven € 23,-
Ook in de boekhandel verkrijgbaar.

Dagboek - Ds. C. Smits

WATER UIT DE STEENROTS

Leerzaam met te lezen bijbelgedeelte en te zingen psalm. 392 blz.

€ 20,20

Reeds 2e druk van:

ZIJN WONDEREN EEN GEDACHTENIS

Treffende voorvallen uit het leven van Dina Elizabeth de Vries-Roos, overleden 27 jan. 1995 te Rotterdam. Haar begrafenis werd geleid door ds. D. Heemskerk. Geschreven door haar dochter. Keurig gebonden.

€ 8,85

KOMT, LUISTERT TOE door J. van Dam

Uit het leven van het oude volk. 6 delen verschenen. Leerzaam! In mooie groene banden. Per deel

€ 12,-

DE HEIDELBERGSE CATECHISMUS

verklaard in 53 preken door ds. D.L. Aangenbrug.

€ 45,-

O ISRAËLS VERWACHTING

Het leven en de nagelaten geschriften van **R.M. MacCheyne** door A. Bonar.

Lees in dit prachtige **standaardwerk**: zijn leven, preken, meditaties, gedichten, brieven (dikwijls ook aan jonge mensen), zijn liefde voor het oude bondsvolk Israël, etc. **Een boek met rijke inhoud!**

Mooie vierkleurenband, 780 blz. Met inleiding door L.J. van Valen.

€ 45,-

UITGEVERIJ
BOEKHANDEL

DE PALMBOOM V.O.F.

Stationsstraat 1
4675 CG Sint Philipsland

Telefoon/Fax (0167) 57 29 75
Ook 's avonds (J. Eerland)